

ArkivsakID.: 10/7773

Arkivkode: FA-A30

Larvik
kommune

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
004/11	Oppvekst og kulturkomiteen	02.02.2011
004/11	Kommunestyret	16.02.2011

HØRING - KULTURSKOLELØFTET - KULTURSKOLER FOR ALLE

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK:

Kulturskoleløftet – Kulturskole for alle tas til orientering med følgende kommentarer.

1. Kulturskolene er viktige for utviklingen av både barn og unge, samt utviklingen av kunstfagene i Norge. Det bør legges vekt både på kunstfagenes egenverdi og instrumentelle verdi.
2. Betydningen av statens bidrag understrekes, for at målet om kulturskole for alle skal oppnås, må statens bidrag styrkes betraktelig.
3. Det må legges større oppmerksomhet på spesialutdanningen av kulturskolelærere. Her har høyskolene et særlig ansvar.
4. Kulturskolens samarbeid med grunnskolen og SFO må styrkes.

02.02.2011 Oppvekst og kulturkomiteen

Møtebehandling:

Rådmannens forslag ble enstemmig anbefalt vedtatt.

OKK-004/11 Vedtak:

Kulturskoleløftet – Kulturskole for alle tas til orientering med følgende kommentarer.

1. Kulturskolene er viktige for utviklingen av både barn og unge, samt utviklingen av kunstfagene i Norge. Det bør legges vekt både på kunstfagenes egenverdi og instrumentelle verdi.
2. Betydningen av statens bidrag understrekes, for at målet om kulturskole for alle skal oppnås, må statens bidrag styrkes betraktelig.
3. Det må legges større oppmerksomhet på spesialutdanningen av kulturskolelærere. Her har høyskolene et særlig ansvar.
4. Kulturskolens samarbeid med grunnskolen og SFO må styrkes.

SAKSBEHANDLER: leder Odd Terje Lysebo

SAMMENDRAG:

Sammendrag av utvalgets innstilling

1) Kunstfagenes relative tilbakegang i grunnsopplæringen og i lærerutdanningen for grunnskolen er svært uheldig. Fagenes relative andel av samlet timetall er svekket de siste 15-20 årene. Estetiske valgfag er gradvis tatt bort i samme tidsrom. Kravet om minst ett obligatorisk praktisk-estetisk fag i grunnskolelærerutdanningen ble fjernet f.o.m. læreplanen i 2003. Og estetiske ferdigheter er ikke med blant de fem ”grunnleggende” i Kunnskapsløftets læreplaner fra 2006. Det er svært betenkelig dersom kunstfag og estetiske arbeidsmåter fortsatt skal svekkes både i grunnsopplæringen og i lærerutdanningen.

Utvalget anbefaler at elever på ungdomstrinnet kan velge fra kunstfagene i videregående opplæring innenfor for faget Utdanningsvalg.

Utvalget anbefaler videre at det innføres kompetansekriterier for å undervise i kunstfag, tilsvarende andre fag, og at dette nedfelles i den varslede kompetanseforskriften.

2) Mandatet sier at ”Utvalget skal blant annet...” Utvalget tolker uttrykket ’blant annet’ slik at dette innebærer at utvalget kan bruke sitt skjøn i valg av temaer innenfor mandatets øvrige rammer. Det er derfor utvalgets klare oppfatning at det må se på kulturskoleutviklingen i et lengre tidsperspektiv enn bare konsentrert til elever i småskolen. Det er mange grunner til dette: Opplæring i kulturskole krever langsiktighet. Vekten på talentutvikling i ett av mandatpunktene krever noe langt mer enn et SFO-perspektiv. Og samspillet mellom bredde- og talentutvikling trenger mange år for å bli gjensidig fruktbart.

3) Det er mange og varierte muligheter for samarbeidstiltak mellom grunnsopplæring, SFO, kulturskole, frivillige kulturtiltak for og blant barn og unge, som kan styrke både skolens kunstfag og estetiske arbeidsmåter i flere fag. Flere av mandatpunktene handler nettopp om disse mulighetene. Utvalget understreker her tre hovedutfordringer – som begge bygger på følgende hovedsyn: De viktigste, mest fornuftige og bærekraftige eksemplene og modellene er bygget ut gjennom ressurser og initiativ nedenfra og innenfra – ikke gjennom direktiver ovenfra og utenfra.

Forskjellige organisatoriske og administrative løsninger skal tilpasses lokale forhold, skal tjene kulturskolens verdier, interesser og kvaliteter og må oppleves som hensiktsmessige for dem som arbeider i kulturskolen.

Utvalget ser det som framtidsrettet og nødvendig at modellene, der kulturskoleelever, enkeltvis eller i smågrupper, tas ut fra ordinær grunnskoleundervisning, utvikles videre, og at det klargjøres fra sentralt hold hvordan dette kan løses enda smidigere i forhold til lover og forskrifter. Det må derfor gjøres endringer i Opplæringsloven.

Gjennom utvalgets kulturskoleundersøkelse, høringsmøter, seminarer og konferanser, skriftlige innspill m.m. er utvalget blitt kjent med mange varierte faglige og pedagogiske samarbeidstiltak mellom kulturskoler og andre aktører. Det er en hovedutfordring for utvalget å foreslå hvorfor og hvordan noen av disse tiltakene bør prioriteres ved tildeling av utviklingsmidler – både for å videreutvikle sin egenart og for å kunne stimulere og inspirere andre.

4) Samarbeidet Kulturskole - SFO skal være et opplæringstilbud. Dette krever planmessig og målrettet arbeid – og kompetente kulturskolelærere, gjerne i kombinerte stillinger (jf. pkt. 5).

5) Kulturskolelærernes faglige og pedagogiske kompetanse er avgjørende for kulturskolenes kvalitet. Utdanningsinstitusjonene har her et ansvar. Men mange steder ligger den største

utfordringen i mangel på kombinerte stillinger som kan bidra til samarbeid mellom kunstfaglig opplæring i grunnskole, SFO, kulturskole, frivillige lag/foreninger m.fl. Det er viktig å få fram slike modeller – og stimulere til erfaringsspredning. På denne bakgrunn anbefaler Kulturskoleutvalget at det legges bedre til rette for kombinerte stillinger i kulturskolen i samarbeid med skoleverket.

6) Kulturløftet II har ambisiøse målsettinger for kulturskolen. Realisering av disse målsettingene vil, etter utvalgets oppfatning, måtte medføre en betydelig økning i den statlige ressursbruken til kulturskolesektoren. Fortsatt statlige stimuleringsmidler til kulturskoleutvikling må økes betydelig fra årets 40 millioner, dersom kulturskolen skal komme videre i sitt målrettede utviklingsarbeid.

7) Utvalget foreslår at det etableres en todelt tilskuddsordning, i tråd med mandatets ordlyd og regjeringens intensjoner. Begge de foreslåtte ordningene skal fungere side om side:

Tilskuddsordning nr 1 – Utviklingsmidler til kulturskolen – er en ordning der midler tildeles etter søknad. Ordningen skal primært benyttes til å videreutvikle ulike modeller og tiltak. Utvalget foreslår at det opprettes et eget tildelingsutvalg for denne ordningen.

Tilskuddsordning nr 2 – Stimuleringsmidler til kulturskolen – er en ordning der den enkelte kommune mottar en viss andel av de statlige stimuleringsmidlene, forutsatt at visse kriterier er innfridd. De statlige stimuleringsmidlene vil, gjennom denne ordningen, kompensere for kommunens merutgifter knyttet til innføringen av maksimumspris og til drift av nye elevplasser. Utvalget foreslår at denne ordningen blir administrert av Kunnskapsdepartementet gjennom Fylkesmannen.

8) Kulturskoleutvalget ser det som helt nødvendig med forskrift og sterkere statlig budsjettstyring for kulturskolen, om "alle barn og unge som ønsker det skal få et kulturskoletilbud av høy kvalitet til rimelig pris". Utvalget foreslår at maksimumspris gjeninnføres, og at denne ikke skal overstige kr 2000 pr år. I tillegg må stimulerings tiltakene være omfattende, treffende, forutsigbare og langsiktige for å nå målet om "kulturskoletilbud av høy kvalitet".

Kulturskoleutvalget foreslår forskrift for kulturskolen, knyttet til § 13-6 i Opplæringsloven.

Som en konsekvens av forslag om forskrift til § 13-6 i Opplæringslova, ber Kulturskoleutvalget om at det tas inn en forskriftshjemmel i samme lovparagraf.

I tilknytning til forslaget om forskrift til § 13-6 i Opplæringsloven, foreslår utvalget å oppdatere lovteksten til: *Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit **kulturskoletilbud** (vår utheving) til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.* Dette forslaget innebærer ingen realitetsendring, men en oppdatering som tilsvarer realitetene i dagens kulturskoler.

Videre foreslår Kulturskoleutvalget en videreføring av ordningen med stimuleringsmidler som i prinsippet gis alle kommuner. Utvalget foreslår også kriterier for statlig støtte og en metode for fordeling av stimuleringsmidlene (jf. Pkt. 7).

9) Realisering av Kulturskoleløftet har både faglige, organisatoriske og økonomiske konsekvenser av omfattende karakter. Dette innebærer at behovet for dokumentasjon og forskning er stort. Det må i denne sammenhengen legges vekt på å ivareta det kulturfaglige perspektivet. Dette krever særlig omtanke, siden den kulturfaglige forskningskompetansen ofte synes å være mangelvare. Det bør i større grad drives utviklingsarbeid i kulturskolen.

Utvalget vil understreke betydningen av å slutføre forskningsbaserte evalueringer før en gjør vesentlige endringer i store statlige ordninger, og understreker behovet for en løpende

kunnskapsproduksjon om kunst og kultur for barn. Dette er særlig relevant i et dannelses- og utviklingsperspektiv.

Kulturskoleutvalget ser i utgangspunktet to klare behov for evaluering. Det ene er knyttet til Kulturskoleløftet som helhet, og det andre er knyttet til de ulike prosjektene som tildeles utviklingsmidler. I valget av forskningsdesign er det viktig å ta utgangspunkt i et miljø som har bestillerkompetanse i kulturforskning. Utvalget vil i denne sammenheng peke på Norsk kulturråds forsknings- og utviklingsseksjon.

HANDLINGSROM:

Rapporten "Kulturskoleløftet — kulturskole for alle" - høring

Den 22. desember 2009 oppnevnte Kunnskapsdepartementet et utvalg som blant annet skulle se nærmere på de utfordringene og mulighetene som ligger i et styrket samarbeid mellom kulturskolen, grunnskolen og SFO, og gi forslag til hvordan ulike kulturskoleaktiviteter og andre kulturaktiviteter bedre kan legges inn i tilknytning til skoledagen. Utvalgets arbeid ble initiert på bakgrunn av punkt 4 i Kulturløftet II:

"Det skal gjennomføres et kulturskoleløft slik at alle barn som ønsker det får et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris. Dette skal sikres ved statlige stimuleringsmidler og en solid kommuneøkonomi. Utvikling av et mer omfattende kulturskoletilbud i tilknytning til SFO/skole skal utredes. Det skal være rom for ulik lokal organisering av kulturskolen. Det skal legges til rette for synliggjøring av kulturskolen og for talentutvikling."

Utvalget ble bedt om å synliggjøre ulike alternativer som bidrar til å sikre et forsterket og likeverdig kulturskoletilbud for flere barn til en rimelig pris, med god kvalitet og en effektiv utnyttelse av ressursene. Utvalget avla 7. september sin rapport *Kulturløftet: kulturskole for alle* for statsråd Kristin Halvorsen.

I den forbindelse inviterer Kunnskapsdepartementet nå til en bred høring for å gi flest mulig instanser anledning til å uttale seg om Kulturskoleutvalgets rapport.

Opplæringsloven

Kulturskolen er forankret i opplæringsloven § 13 – 6 som sier at *alle kommuner skal ha et kulturskoletilbud*.

Kulturloven

Kulturloven, vedtatt av Stortinget med virkning fra 1.8.2007 sier innledningsvis i §1 *Lova har til føremål å fastleggja offentlege styresmaktens ansvar for å fremja og leggja til rette eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleva eit mangfald av kulturuttrykk.*

I §2 Definisjonar vises det til i punkt d til at *ein med kulturverksemd i denne lova viser til kulturaktivitet. Det utdypes med kunst- og annen kulturfaglig opplæring og utdanning både innanfor grunnopplæring, høgere utdanning og voksenopplæring.* Loven understreker statens, fylkeskommunen og kommunens ansvar for henholdsvis nasjonale, regionale og lokale nivå innanfor sektoren.

Strategiplanen "Skapende læring"

Strategiplanen Skapende læring, Kunnskapsdepartementet 2007 og Kulturskolen – utviklingen av de kommunale kulturskolene som gode lokale ressursentre ligger også til

grunn.

FNs konvensjon

FNs konvensjon om barnets rettigheter, ratifisert av Norge 8. januar 1991, sier bl.a.:
Artikkel 31.

1. *Partene anerkjenner barnets rett til hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter som passer for barnets alder til fritt å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet.*
2. *Partene skal respektere og fremme barnets rett til fullt ut å delta i det kulturelle og kunstneriske liv og skal oppmuntre til egnede og like muligheter for kulturelle, kunstneriske, rekreasjons- og fritidsaktiviteter.*

FAKTISKE OPPLYSNINGER:

Kulturskoleutvalgets mandat, sammensetting og sekretariat

Regjeringen tillyste 7. 9. 2009 en pressekonferanse der overskriften var *Kulturskole for alle*. Pressemeldingen kunnskapsdepartementet sendte ut i denne forbindelse gjengis nedenfor i sin helhet:

Kulturskole for alle

Regjeringen setter i gang en storstilt satsing på kulturskolen. Vi øker den direkte støtten til kulturskolen og setter i gang forsøk mellom kulturskolen og SFO for bedre samarbeid, sier kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell.

Det blir starten på kulturskoleløftet som skal gi alle barn som ønsker det et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris.

Over 120 000 barn og unge går i kulturskole i Norge. Fra 2006-2009 fikk om lag 4 000 flere plass, men mange står fortsatt på venteliste. I opplæringsloven er det slått fast at alle kommuner skal ha tilbud om kulturskole, men det er store forskjeller mellom kommunene både når det gjelder tilbud og pris.

Regjeringens mål er at flere skal få utvikle sine talenter og få gode opplevelser med kunst og kultur. I skolen skal kunst og kultur både ha en sentral plass som fag og kunnskapsområder, og kunne bidra til variasjon og motiverende arbeidsmåter.

Tiltak for å sikre kulturskole for alle

I Kulturløftet 2 lovet regjeringen at kulturskolen skal sikres ved statlige stimuleringsmidler og en solid kommuneøkonomi samtidig som man ønsker å utrede et mer omfattende kulturskoletilbud i tilknytning til SFO/skole. Et samarbeid mellom kulturskole og SFO kan gi mange flere et kulturskoletilbud og gi mer kvalitet i SFO. Det skal være rom for ulik lokal organisering av kulturskolen.

Et utvalg under ledelse av førstemanuensis ved Høyskolen i Oslo, Theo Koritzinsky, skal utrede "Et mer omfattende kulturskoletilbud i tilknytning til SFO/skole". Mandat og øvrige utvalgsmedlemmer vil komme kort tid etter valget, og utvalget vil levere sin innstilling våren 2010.

En ny øremerket støtteordning for å utvikle nye kulturskoletilbud. Dette kan eksempelvis være forsøk med nye uttrykksformer, ny organisering av kulturaktiviteter og nye former for samarbeid med lokale kulturkrefter.

Lokale forsøk med kulturskoletilbud i SFO. Ulike modeller med og uten foreldrebetaling skal forsøkes ut. Forsøk vil omfatte 7 000 - 10 000 barn.

Det bevilges midler til øremerket støtteordning og lokale forsøk med kulturskoletilbud i statsbudsjettet for 2010

I statsbudsjettet for 2010 ble det bevilget 40 mill. som en øremerket støtteordning for lokale forsøk med kulturskoletilbud, slik det framgår av siste punkt i pressemeldingen ovenfor (St. prp. 1 (2009-2010)).

Punkt 1 i pressemeldingen om *Kulturskole til alle* ble iverksatt 22. 12. 2009:

Kunnskapsdepartementet har nedsatt et utvalg som blant annet skal se nærmere på utfordringene og mulighetene som ligger i et styrket samarbeid mellom grunnskolen, SFO og kulturskolen og gi forslag

til hvordan ulike kulturskoleaktiviteter og andre kulturaktiviteter bedre kan legges inn i tilknytning til skoledagen (Brev av 22.12.2009: Kulturskoleutvalget – oppnevning av medlemmer og utvalgsleder).

Kulturskoleutvalget fikk følgende sammensetning:

Leder **Theo Koritzinsky** (fram til 30. april 2010)

Leder **Hans Ole Rian** (fra 18. mai 2010)

Øvrige medlemmer:

Line Aunaas SFO-leder ved Sem skole i Tønsberg

Aud Folkestad dekan ved Høgskulen i Volda

Trygg Jakola tidligere utdanningsdirektør i Finmark

Vasuky Jayapalan lærer ved Oslo musikk- og kulturskole

Alexander Krohg Plur rektor ved Kulturskolen i Ås

Hans Ole Rian (vanlig medlem fram til 18. mai 2010) nestleder i Musikernes

fellesorganisasjon

Randi Gran Tørring (fram til 9. juni 2010) stabssjef i Lier kommune

Oddvin Vatlestad direktør i Norsk kulturskoleråd

Nina Vestby daglig leder for Fellesrådet for kunstfagene i skolen

Som det framgår av oversikten over Kulturskoleutvalget, har det vært skifte av leder underveis i perioden. Theo Koritzinsky måtte trekke seg av helsemessige årsaker, og departementet oppnevnte da Hans Ole Rian, medlem av utvalget, som ny utvalgsleder. Også utvalgsmedlem Randi Gran Tørring måtte trekke seg fra utvalget. Kulturskoleutvalget fikk følgende mandat:

”Mandat for Kulturskoleutvalget

Punkt 4 i Kulturløftet II:

”Det skal gjennomføres et kulturskoleløft slik at alle barn som ønsker det får et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris. Dette skal sikres ved statlige stimuleringsmidler og en solid kommuneøkonomi. Utvikling av et mer omfattende kulturskoletilbud i tilknytning til SFO/skole skal utredes. Det skal være rom for ulik lokal organisering av kulturskolen. Det skal legges til rette for synliggjøring av kulturskolen og for talentutvikling.”

Barn og unges tilgang på og deltakelse i ulike kulturaktiviteter, i og utenfor skoletiden, er et viktig bidrag til deres helhetlige personlige, faglige og sosiale modningsprosess. Denne regjeringen ønsker gjennom Kulturløftet II å bidra til at langt flere barn og ungdom kan få tilgang på et godt fungerende kulturskoletilbud. Kulturskoleutvalget vil se nærmere på aktivitetenes kvalitet, pris og tilgjengelighet. Utvalget vil også vurdere hvordan kulturskolens aktiviteter bedre kan samvirke med den eksisterende undervisningen i de praktisk-estetiske fagene og tilbudet fra Den kulturelle skolesekken.

En hovedmålsetning for utvalgets arbeid er å synliggjøre ulike alternativer som sikrer et forsterket, mer kulturelt mangfoldig og likeverdig kulturskoletilbud for flere barn til en rimelig pris og en effektiv utnyttelse av ressursene. Utvalget skal gjennom sitt arbeid ha nær kontakt med relevante kunst- og kultur- og skolefaglige relevante organisasjoner/ institusjoner og utvalg. Det skal redegjøres for de økonomiske og administrative konsekvenser av de ulike forslagene som fremmes. Herunder forslag til finansiering av nye aktiviteter. Utvalget skal avgi sin innstilling senest seks måneder etter opprettelsen av utvalget. Det er budsjettert med 500 000 kroner til gjennomføringen av oppdraget.

Utvalget skal blant annet:

Skaffe til veie en oversikt over kulturtilbudet for barn mellom 6 og 10 år innenfor skolens opplæring, i SFO, kulturskolene, Den kulturelle skolesekken og i frivillige lag og foreninger. Beskrive gode eksempler på lokalt eksisterende samarbeidsordninger mellom ulike tilbud i og utenfor skolen.

Se nærmere på utfordringene og mulighetene som ligger i et styrket samarbeid mellom grunnskolen, SFO og kulturskolen og gi forslag til hvordan ulike kulturskoleaktiviteter og andre kulturaktiviteter bedre kan legges inn i tilknytning til skoledagen.

Vurdere hvordan opplæring i skolen, DKS, SFO og kulturskolen bedre kan benyttes i en sammenheng for å oppnå bredere deltakelse i kulturaktiviteter, faglig utvikling og samtidig sikre en mer effektiv utnyttelse av den faglige kompetansen som finnes. Forutsetningen i Kulturløftet II om rom for ulik lokal organisering av kulturskoletilbudet ligger til grunn, men utvalget kan foreslå eventuelle endringer i struktur og rammer for kulturskolevirksomheten. Minst et av utvalgets forslag skal kunne realiseres med uendret ressursbruk.

Foreslå ulike modeller for hvordan man innenfor 1.– 4. trinn, på et lokalt plan, kan få etablert et styrket samarbeid og bedre samordning mellom opplæring i ulike fag i skolen, SFO, kulturskole, DKS og frivillige lag og foreninger.

Påse at de modellene som foreslås er innrettet som et bredt, variert og mangfoldig tilbud for elever i den inkluderende og flerkulturelle norske skolehverdagen.

Foreslå hvordan disse modellene og tiltakene kan evalueres slik at offentlige myndigheter og andre aktører har et bedre grunnlag for å utvikle et mer varig samarbeid mellom skole, kulturskole og lokale lag og foreninger.

Vurdere gruppebaserte kulturskoletilbud opp mot og i tillegg til kulturskolenes mer individuelt rettede talentutvikling.”

Gruppa kom fram til følgende innstilling:

1) Kunstfagenes relative tilbakegang i grunnopplæringen og i lærerutdanningen for grunnskolen er svært uheldig. Fagenes relative andel av samlet timetall er svekket de siste 15-20 årene. Estetiske valgfag er gradvis tatt bort i samme tidsrom. Kravet om minst ett obligatorisk praktisk-estetisk fag i grunnskolelærerutdanningen ble fjernet f.o.m. læreplanen i 2003. Og estetiske ferdigheter er ikke med blant de fem ”grunnleggende” i Kunnskapsløftets læreplaner fra 2006. Det er svært betenkelig dersom kunstoffag og estetiske arbeidsmåter fortsatt skal svekkes både i grunnopplæringen og i lærerutdanningen.

Utvalget anbefaler at elever på ungdomstrinnet kan velge fra kunstoffagene i videregående opplæring innenfor for faget Utdanningsvalg.

Utvalget anbefaler videre at det innføres kompetansekriterier for å undervise i kunstoffag, tilsvarende andre fag, og at dette nedfelles i den varslede kompetanseforskriften.

2) Mandatet sier at ”Utvalget skal blant annet...” Utvalget tolker uttrykket ’blant annet’ slik at dette innebærer at utvalget kan bruke sitt skjønn i valg av temaer innenfor mandatets øvrige rammer. Det er derfor utvalgets klare oppfatning at det må se på kulturskoleutviklingen i et lengre tidsperspektiv enn bare konsentrert til elever i småskolen. Det er mange grunner til dette: Opplæring i kulturskole krever langsiktighet. Vekten på talentutvikling i ett av mandatpunktene krever noe langt mer enn et SFO-perspektiv. Og samspillet mellom bredde- og talentutvikling trenger mange år for å bli gjensidig fruktbart.

3) Det er mange og varierte muligheter for samarbeidstiltak mellom grunnopplæring, SFO, kulturskole, frivillige kulturtiltak for og blant barn og unge, som kan styrke både skolens kunstoffag og estetiske arbeidsmåter i flere fag. Flere av mandatpunktene handler nettopp om disse mulighetene. Utvalget understreker her tre hovedutfordringer – som begge bygger på følgende hovedsyn: De viktigste, mest fornuftige og bærekraftige eksemplene og modellene er bygget ut gjennom ressurser og initiativ nedenfra og innenfra – ikke gjennom direktiver ovenfra og utenfra.

Forskjellige organisatoriske og administrative løsninger skal tilpasses lokale forhold, skal tjene kulturskolens verdier, interesser og kvaliteter og må oppleves som hensiktsmessige for dem som arbeider i kulturskolen.

Utvalget ser det som framtidsrettet og nødvendig at modellene, der kulturskoleelever, enkeltvis eller i smågrupper, tas ut fra ordinær grunnskoleundervisning, utvikles videre, og at det klargjøres fra sentralt hold hvordan dette kan løses enda smidigere i forhold til lover og forskrifter. Det må derfor gjøres endringer i Opplæringsloven.

Gjennom utvalgets kulturskoleundersøkelse, høringsmøter, seminarer og konferanser, skriftlige innspill m.m. er utvalget blitt kjent med mange varierte faglige og pedagogiske samarbeidstiltak mellom kulturskoler og andre aktører. Det er en hovedutfordring for utvalget å foreslå hvorfor og hvordan noen av disse tiltakene bør prioriteres ved tildeling av utviklingsmidler – både for å videreutvikle sin egenart og for å kunne stimulere og inspirere andre.

4) Samarbeidet Kulturskole - SFO skal være et opplæringstilbud. Dette krever planmessig og målrettet arbeid – og kompetente kulturskolelærere, gjerne i kombinerte stillinger (jf. pkt. 5).

5) Kulturskolelærernes faglige og pedagogiske kompetanse er avgjørende for kulturskolenes kvalitet. Utdanningsinstitusjonene har her et ansvar. Men mange steder ligger den største utfordringen i mangel på kombinerte stillinger som kan bidra til samarbeid mellom kunstfaglig opplæring i grunnskole, SFO, kulturskole, frivillige lag/foreninger m.fl. Det er viktig å få fram slike modeller – og stimulere til erfaringsspredning. På denne bakgrunn anbefaler Kulturskoleutvalget at det legges bedre til rette for kombinerte stillinger i kulturskolen i samarbeid med skoleverket.

6) Kulturloftet II har ambisiøse målsettinger for kulturskolen. Realisering av disse målsettingene vil, etter utvalgets oppfatning, måtte medføre en betydelig økning i den statlige ressursbruken til kulturskolesektoren. Fortsatt statlige stimuleringsmidler til kulturskoleutvikling må økes betydelig fra årets 40 millioner, dersom kulturskolen skal komme videre i sitt målrettede utviklingsarbeid.

7) Utvalget foreslår at det etableres en todelt tilskuddsordning, i tråd med mandatets ordlyd og regjeringens intensjoner. Begge de foreslåtte ordningene skal fungere side om side:

Tilskuddsordning nr 1 – Utviklingsmidler til kulturskolen – er en ordning der midler tildeles etter søknad. Ordningen skal primært benyttes til å videreutvikle ulike modeller og tiltak. Utvalget foreslår at det opprettes et eget tildelingsutvalg for denne ordningen.

Tilskuddsordning nr 2 – Stimuleringsmidler til kulturskolen – er en ordning der den enkelte kommune mottar en viss andel av de statlige stimuleringsmidlene, forutsatt at visse kriterier er innfridd. De statlige stimuleringsmidlene vil, gjennom denne ordningen, kompensere for kommunens merutgifter knyttet til innføringen av maksimumspris og til drift av nye elevplasser. Utvalget foreslår at denne ordningen blir administrert av Kunnskapsdepartementet gjennom Fylkesmannen.

8) Kulturskoleutvalget ser det som helt nødvendig med forskrift og sterkere statlig budsjettstyring for kulturskolen, om "alle barn og unge som ønsker det skal få et kulturskoletilbud av høy kvalitet til rimelig pris". Utvalget foreslår at maksimumspris gjeninnføres, og at denne ikke skal overstige kr 2000 pr år. I tillegg må stimulerings tiltakene være omfattende, treffende, forutsigbare og langsiktige for å nå målet om "kulturskoletilbud av høy kvalitet".

Kulturskoleutvalget foreslår forskrift for kulturskolen, knyttet til § 13-6 i Opplæringsloven.

Som en konsekvens av forslag om forskrift til § 13-6 i Opplæringslova, ber Kulturskoleutvalget om at det tas inn en forskriftshjemmel i samme lovparagraf.

I tilknytning til forslaget om forskrift til § 13-6 i Opplæringsloven, foreslår utvalget å oppdatere lovteksten til: *Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit **kulturskoletilbod** (vår utheving) til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.* Dette forslaget innebærer ingen realitetsendring, men en oppdatering som tilsvarer realitetene i dagens kulturskoler.

Videre foreslår Kulturskoleutvalget en videreføring av ordningen med stimuleringsmidler som i prinsippet gis alle kommuner. Utvalget foreslår også kriterier for statlig støtte og en metode for fordeling av stimuleringsmidlene (jf. Pkt. 7).

9) Realisering av Kulturloftet har både faglige, organisatoriske og økonomiske konsekvenser av omfattende karakter. Dette innebærer at behovet for dokumentasjon og forskning er stort. Det må i denne sammenhengen legges vekt på å ivareta det kulturfaglige perspektivet. Dette krever særlig omtanke, siden den kulturfaglige forskningskompetansen ofte synes å være mangelfull. Det bør i større grad drives utviklingsarbeid i kulturskolen.

Utvalget vil understreke betydningen av å slutføre forskningsbaserte evalueringer før en gjør vesentlige endringer i store statlige ordninger, og understreker behovet for en løpende kunnskapsproduksjon om kunst og kultur for barn. Dette er særlig relevant i et dannelses- og utviklingsperspektiv.

Kulturskoleutvalget ser i utgangspunktet to klare behov for evaluering. Det ene er knyttet til Kulturskoleløftet som helhet, og det andre er knyttet til de ulike prosjektene som tildeles utviklingsmidler. I valget av forskningsdesign er det viktig å ta utgangspunkt i et miljø som har bestillerkompetanse i kulturforskning. Utvalget vil i denne sammenheng peke på Norsk kulturråds forsknings- og utviklingsseksjon.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER:

Som høring er det ingen økonomiske konsekvenser.

KONSEKVENSER FOR NÆRMERE DEFINERTE GRUPPER

Kulturskoleløftet vil få stor betydning for barn og unge. Kulturskolevirksomheten i Larvik har stor betydning og ved en videre utvikling vil det få betydelige positive konsekvenser for hele oppvekstmiljøet i Larvik kommune.

ALTERNATIVE LØSNINGER:

Alternativene består i å ta ut eller legge til punkt i forslaget til vedtak.

VURDERINGER OG KONSEKVENSER:

Komiteen har gjort et grundig arbeid. Kulturskolevirksomheten i Norge har siden starten vært svært varierende fra kommune til kommune. Det er behov for klarere, overordnede linjer for driften. Mange kommuner har svært gode Kulturskoler, mens andre har et meget dårlig tilbud.

Kulturskolene er et offentlig undervisningstilbud i de estetiske fagene. De ble i sin tid startet bl.a. fordi grunnskolene ikke hadde verken kompetanse eller kapasitet til å gi tilfredsstillende undervisning i de estetiske fagene. Kulturskolene har i mange kommuner blitt viktige institusjoner i det lokale skole og kulturliv. Ikke minst har Kulturskolene hatt stor betydning for det lokale, frivillige kulturlivet og utviklingen av dette. Kulturskolevirksomheten i Norge har stor internasjonal anerkjennelse.

I kulturskolesammenheng er det svært viktig ikke bare å se kunstfagenes egenverdi, men viktigere er det å se fagenes instrumentelle (metodiske) verdi. Effekten av bedre trivsel, forebygging av kriminalitet og rusproblemer og lokal tilhørighet.

En av de største utfordringene for Kulturskolen ligger i kapasitet, mange kulturskoler har lange ventelister. Larvik er en av de kommunene med lengst venteliste jfr. Kommunestyresak. Dette er nødvendigvis ikke bare negativt, men sier også mye om kulturskolens popularitet i de enkelte kommunene. I den anledning anses statens tilskuddsordninger som svært viktige. Det er viktig at utviklingsmidlene og stimuleringsmidlene hovedsakelig tilfaller de enkelte kulturskolene. Dette vil både styrke kommunenes økonomiske muligheter og gi rom for videreutvikling.

Kulturskolen bør være for alle. Det er derfor foreslått et tak på skolepenger på kr. 2 000,- pr. år. For å kunne gjennomføre dette og opprettholde en høy kvalitet på undervisningen er det derfor viktig at stimuleringsiltakene fra staten både er omfattende og forutsigbare.

”En kulturskole for alle” – i dag er ikke kulturskolene for alle, på landsbasis er det høye skolepenger og lange ventelister, noe som hindrer mange i å gå på kulturskolene. En offentlig skole bør være mer tilgjengelig enn bare for noen få. Staten bør ta et større ansvar.

SFO er en utmerket arena for til å delta i fritidsaktiviteter også i regi av kulturskolen. Forståelsen av at både SFO og kulturskolen er et frivillig tilbud er vesentlig, valgmulighetene må være tilstede. Det er to typer aktiviteter som bør skilles på, ”vanlig” kulturskoleundervisning på SFO og i SFO tid, og aktiviteter i regi av SFO eller kulturskolen. Sistnevnte tilbud bør være gratis for alle elevene, mens ”det vanlige kulturskoletilbudet” må betales for på lik linje med det øvrige kulturskoletilbudet.

Kunstfagenes egenverdi og instrumentelle (metodiske) verdi er begge vesentlige elementer. Imidlertid bør det legges større betydning på den instrumentelle verdien. Nyere forskning viser kunstfagenes betydning for enkeltmenneskene, det være seg økt trivsel, sosial og lokal tilhørighet, forebygging av kriminalitet og rusproblemer, økt skolemotivasjon, utvikling av ferdigheter som igjen får stor betydning for vanlige skolefag m.m. ”WOW” effekten som den engelske forskeren Ann Bamford kaller det oppleves stadig både i Norge og andre land, og mange andre land har vært flinkere til å utvikle dette videre. Estetiske erfaringer og kunnskap har overføringsverdi til andre fag og til andre felt i samfunnet, som for eksempel til arbeidslivet. Det gjelder blant annet kreativitet og refleksjonsevne som er en del av en universell kompetanse, som er relevant også i andre områder enn bare i kunsten selv og kunstfagene. Denne kompetansen utgjør eksistensielle innsikter og oppøving av uttrykksevner som i bokstavelig forstand er basalkompetanse, og som sådan grunnleggende ferdigheter.

Kulturskolen har en stor rolle i kunstfagene i grunnskolen. Som utredningen påpeker har kulturskolen både et ansvar og store muligheter for å nå en større gruppe elever. Økonomien må også her legges til rette fra staten, ikke bare skyve ansvaret over på kommunene. Dette er et offentlig skoletilbud.

Siden det er en lov om kulturskoler, så bør det også være noen forskrifter knyttet til denne loven. Utvalgets forslag til forskrifter er kanskje for omfattende. De bør si noe om både kommunenes og statens ansvar, likeledes barn med funksjonshemminger og barn fra minoritetsgrupper, samt minimumsomfang og skolepenger. Andre forhold bør kunne avgjøres lokalt.

I utredningen savnes noe om utdanningen av kulturskolens personale, lærere. Norge har i dag ingen spesialutdanning for kulturskolelærere. De fleste som ansettes har høy kompetanse, hovedfag, master etc, men de fleste er utdannet enten som utøvere eller pedagoger innen sine fag, ikke for den spesielle virksomheten kulturskolene er. Dette burde høyskolene ta et ansvar for.

Larvik kulturskole er på mange måter en mønsterskole, den tilfredsstillende de fleste forslagene i høringen. Skolen er et kulturelt ressurscenter og ble oppnevnt av departementet til en av landets 2 første demonstrasjonskulturskoler. Selvsagt har også Larvik en lang vei å gå når det gjelder ventelister og det er et betydelig potensial i utviklingen av samarbeidet med SFO og grunnskolen.

Kulturskoleløftet er viktig for hele Kultur Norge og hvis tiltakene gjennomføres, vil det få stor betydning for utviklingen av de norske kulturskolene.

Journalposter i arkivsaken - uttrykte vedlegg

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	I	15.11.2010	Det kongelige kunnskapsdepartement	Høring - Rapporten Kulturskoleløftet - kulturskole for alle